8.10.2018

Eduskunnan verojaostolle

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI ALKOHOLI- JA ALKOHOLIJUOMAVEROSTA ANNETUN LAIN LIITTEEN MUUTTAMISESTA (HE 165/2018 vp)

Päivittäistavarakauppa ry (jälj. PTY) kiittää verojaostoa mahdollisuudesta kommentoida lakiesitystä ja lausuu kohteliaimmin seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annettua lakia siten, että alkoholijuomien valmisteveroa korotettaisiin. Veronkorotus kohdistettaisiin kaikkiin juomaryhmiin, mutta kuitenkin siten, että viinin veronkorotus olisi lievästi muiden juomaryhmien veronkorotusta suurempi. Oluen valmisteveroa korotettaisiin 2,7 prosenttia, mietojen käymisteitse valmistettujen juomien, kuten siiderin valmisteveroa 2,1 prosenttia, viinin valmisteveroa 3,7 prosenttia, välituotteiden valmisteveroa 2,9 prosenttia ja etyylialkoholi-veroluokan valmisteveroa 2,0 prosenttia. Keskimäärin veronkorotus olisi noin 2,5 prosenttia. Esityksen mukaan veronkorotuksien johdosta alkoholijuomien vähittäismyyntihinnat nousisivat arviolta keskimäärin runsaan prosentin. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2019.

Alkoholiveroja on korotettu vuoden 2004 jälkeen useita kertoja, viimeksi vuoden 2018 alkupuolella. Korotusten tavoitteena on ollut valtion tulojen kasvattamisen ohella alkoholin kokonaiskulutuksen ja sitä kautta alkoholinkäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen. Veronkorotukset ovat perinteisesti vaikuttaneet siihen, että kotimaista myyntiä on korvautunut matkustajatuonnilla.

Uusi alkoholilaki tuli voimaan maaliskuussa 2018, osa lakimuutoksista kuitenkin jo heti vuoden alusta. Uudistuksen myötä päivittäistavaramyymälöissä saa myydä kaikkia enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia. Aiemmin päivittäistavarakaupoissa sai myydä ainoastaan käymisteitse valmistettuja, enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia. Uudistuksen arvioitiin lisäävän alkoholin kulutusta ja siihen liittyviä tuloja, mutta samalla myös alkoholihaittoihin liittyviä menoja ja kustannuksia. PTY:n Taloustutkimus Oy:llä elokuussa 2018 teettämän selvityksen mukaan alkoholin kulutus ei kuitenkaan ole muutoksen johdosta lisääntynyt arvioidulla tavalla.

Suomen alkoholilain uudistuksen ja jo tehtyjen veronkorotusten sekä Viron veronkorotusten seurauksena Latvia on kasvattanut osuuttaan matkustajatuonnista. Viro onkin pidättäytynyt osasta jo päätettyjä veronkorotuksia. Suomen ja Viron sekä myös Latvian välinen alkoholijuomien hintaero on merkittävä ja sen vaikutukset tulisi ottaa huomioon mahdollisia uusia veronkorotuksia suunniteltaessa.

Vuoden 2018 alkupuolella alkoholin hintaan ja saatavuuteen tehtyjen muutosten vaikutuksia on vielä vaikea arvioida. PTY ei kannata uusia veronkorotuksia näin pian tehtyjen muutosten jälkeen. Vaikutusten arvioinnille tulisi jättää enemmän aikaa ennen uusien korotusten tekemistä.

8.10.2018

PTY ei kannata myöskään korotusten kohdentamista esitetyllä tavalla. Edellinen, vuoden 2018 alussa tehty veronkorotus kohdistui voimakkaimmin käymisteitse valmistettuihin juomiin ja nyt ehdotetaan tehtäväksi tasasuuruinen korotus suhteessa juoman sisältämään alkoholiin kaikissa juomaryhmissä lukuun ottamatta viinin veroa, jolle ehdotetaan lievästi muita juomaryhmiä suurempaa veronkorotusta. PTY:n näkemyksen mukaan myös veroratkaisuin tulisi tukea ja ohjata kuluttajien juomatottumusten muutosta väkevistä juomista mietoihin. Korotukset tulisi siis kohdistaa voimakkaimmin väkeviin juomiin.

Vuoden 2018 alkoholilain uudistuksen ja jo tehtyjen veroratkaisuiden vaikutuksia tulisi seurata huolella. Liian usein tehdyillä ja/tai väärin kohdennetuilla veroratkaisuilla voidaan pahimmillaan heikentää uudistusten myötä vahvistunutta kuluttajien juomatottumusten muutosta kohti eurooppalaisempaa juomakulttuuria. Toistuvien korotusten toimeenpanosta aiheutuu myös kustannuksia yrityksille.

Kunnioittavasti

Kari Luoto
Päivittäistavarakauppa ry